

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2023 ел, 28 декабрь

г.Казань

КАРАР

№ 1707

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2020 ел, 10 сентябрь, 821 нче карары белән расланган «2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2020 ел, 10 сентябрь, 821 нче карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 ел, 6 декабрь, 1174 нче; 2023 ел, 10 апрель, 431 нче; 2023 ел, 11 июль, 818 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләргә исәпкә алып) расланган «2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасына (алга таба – Программа) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

Программа паспортының «Еллар буенча бүлеп, финанслау күләмнәре» юлын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Еллар буенча бүлеп, финанслау күләмнәре»	Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән 1 020,969 млн.сум тәшкил итә, шул исәптән: 2023 елда – 110,99 млн.сум; 2024 елда – 132,412 млн.сум; 2025 елда – 126,533 млн.сум; 2026 елда – 132,424 млн.сум; 2027 елда – 131,087 млн.сум; 2028 елда – 131,220 млн.сум; 2029 елда – 125,880 млн.сум; 2030 елда – 130,422 млн.сум»;
---	---

Программаның III бүлеген түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«III. Программаның ресурслар белән тәмин ителешен нигезләү»

Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән 1 020,969 млн.сум тәшкил итә, шул исәптән:

2023 елда – 110,99 млн.сум;
 2024 елда – 132,412 млн.сум;
 2025 елда – 126,533 млн.сум;
 2026 елда – 132,424 млн.сум;
 2027 елда – 131,087 млн.сум;
 2028 елда – 131,220 млн.сум;
 2029 елда – 125,880 млн.сум;
 2030 елда – 130,422 млн. сум.»;

Программага 1 һәм 2 нче кушымталарны яна редакциядә (карарга теркәлеләр) бәян итәргә.

Татарстан Республикасы
 Премьер-министры

А.В.Песошин

«2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасына
1 нче кушымта
(Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 ел, 28 декабрь, 1707 нче карары редакциясендә)

«2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын гамәлгә ашыруның ресурслар белән тәэмин ителеше

(млн. сум)

Бурыч исеме	Финанслау чыганагы	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	Барлыгы акча
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 нче бурыч. Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләргә яшәшен оештыру-хокукый һәм аналитик яктан тәэмин итү	Татарстан Республикасы бюджеты	0,770	3,223	1,570	1,723	3,070	1,723	1,570	3,223	16,872
2 бурыч. Татар һәм рус телләрен, Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләргә саклау һәм үстерү эшчәнлеген фәнни һәм	Татарстан Республикасы бюджеты	8,751	15,484	14,352	16,084	16,552	16,084	15,052	15,684	118,043

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
фәнни-методик яктан тәэмин итү										
3 нче бурыч. Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең тигез хокуклы яшәшенә ярдәм күрсәтү	Татарстан Республикасы бюджеты	5,451	5,808	5,954	6,101	6,247	6,394	6,540	6,687	49,182
4 нче бурыч. Татар һәм рус телләрен, Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләрен өйрәнүнең бербөтен системасын үстерү; Татарстан Республикасында би- һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм укыту-методик яктан тәэмин итү, Татарстан Республикасынан читтә татар телен өйрәнүгә һәм татар телендә укытуга булышлык күрсәтү	Татарстан Республикасы бюджеты	45,018	47,610	46,419	49,358	48,167	48,258	46,467	46,867	378,164
5 нче бурыч. Татарстан Республикасында һәм Татарстан Республикасынан читтә Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә популярлаштыруга юнәлдерелгән эре социаль эһәмиятле чаралар үткәру	Татарстан Республикасы бюджеты	27,695	32,436	30,887	32,494	30,887	32,997	30,887	32,997	251,280
6 нчы бурыч. Интернет-киңлектә уңайлы тел мо-	Татарстан Республикасы	23,306	27,851	27,351	26,664	26,164	25,764	25,364	24,964	207,428

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
хите булдыру һәм масса- күләм мәгълүмат чарала- рында туган телләргә попу- лярлаштыру	ы бюджеты									
Программа буенча барысы	Татарстан Республикасы ы бюджеты	110,991	132,412	126,533	132,424	131,087	131,220	125,880	130,422	1 020,969

«2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасына 2 нче кушымта
(Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 ел, 28 декабрь, 1707 нче карары редакциясендә)

«2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасы максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм аның чараларын финанслау

Төп чаралар исеме	Башка-ручылар	Төп чараларны үтәү срогы	Соңгы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлеге	Индикаторлар күрсәткечләре									Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән финанслау, млн.сум							
				2022 ел (база)	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1. Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләре яшәшен һәм аларны өйрәнүне оештыру-хокукый һәм аналитик яктан тәмин итү																				
1.1. Татарстан Республикасы телләре турындагы законнарны гамәлгә ашыру буенча муниципаль комиссияләр эшчәнлеген оештыру	жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	комиссияләр саны, берәмлек	45	45	45	45	45	45	45	45	45	ТР бюджеты ¹							
1.2. 2023 – 2030 елларга муниципаль программаларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру	жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	кабул ителгән программалар саны, берәмлек	45	45	45	45	45	45	45	45	45	ТР бюджеты							
1.3. Татарстан Республикасы халыкларының этнотел тотышына этносоциологик тикшерүне эзәрләү, үткөрү һәм аның нәтижеләрен эшкәртү	ТР МнФМ, Ш.Мәржан и исемендәге Тарих институты, югары белем	2024, 2027, 2030 еллар	этносоциологик тикшерү нәтижеләре турында фәнни-аналитик	1/1 500	-	1/1 500	-	-	1/1 500	-	-	1/1 500	-	1,50	-	-	1,50	-	-	1,50

¹Файдаланылган кыскартылмалар исемлеге – 33 биттә.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
кагыйдәләренә туры килүен, татар һәм рус телләрендәге элмә такталар текстларының тәңгәллеген тәэмин итү																						
1.8. Жирле үзидәрә органның норматив хокукый актларын, башка документларын Татарстан Республикасы дөүләт телләренә тәржемә итүне гамәлгә ашыру	ТР ФА, ТӘСИ	2023 – 2030 еллар	норматив хокукый актлар, башка документлар күләме, а.б.	110	0	110	110	110	110	110	110	110	0,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80		
Барысы													0,770	3,223	1,570	1,723	3,070	1,723	1,570	3,223		
Барлыгы													16,872									
2. Татар һәм рус телләрен, Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләрен саклау һәм үстерү эшчәнлеген фәнни һәм фәнни-методик яктан тәэмин итү;																						
2.1. Төрле типтагы сүзлекләр эшләү:	ТР ФА, ТӘСИ	2023 – 2030 еллар	эшләнелгән көгәзьләр саны, т.б. / нәшер ителгән сүзлекләр саны																			
Татар кеше исемнәренәң аңлатмалы сүзлегә				-	11/0/	8/1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,444	0,70	-	-	-	-	-
Татар теле синонимнары сүзлегә				-	-	-	11/0/	11/0/	11/1/	-	-	-	-	-	-	-	0,70	0,70	1,60	-	-	-
Татар халык сөйләмнәре сүзлегә				-	-	-	-	-	-	11/0/	11/0/	11/0/	-	-	-	-	-	-	0,70	0,70	1,20	
Яңа сүзләр һәм яңа мәгънәләр сүзлегә (электрон белешмәлек)				-	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0,08	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
2.2. Өзәрләү, тәржемә итү һәм бастырып чыгару:	ТР ФА, ТӘСИ	2023 – 2030 еллар	эшләнелгән материал саны, т.б./нәшер ителгән китаплар саны																			
Татар телен чагыштырма-тарихи өйрәнү				-	-	-	-	-	10/0	10/0	10/0	0/1	-	-	-	-	0,60	0,60	0,65	0,50		
XXI гасырда татар тел белеме: актив процесслар				-	-	-	-	10/0	10/0	10/0	0/1	-	-	-	-	0,60	0,65	0,60	0,50	-	-	-
Рус теленә тәржемә итү. Татар теле лексикологиясе (3 нче том)				-	-	15/0	0/1	15/0	0/1	-	-	-	-	-	0,70	0,50	0,60	0,50	-	-	-	
Рус телендә Татар әдәби теле тарихын тулыландыру, эшкәртү һәм бастырып чыгару (1 – 4				-	15/0	15/1	15/0	15/1	15/0	15/1	15/0	15/1	0,70	1,05	0,60	1,15	0,65	1,15	0,65	1,00		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
			лар өлеше, процент																		
2.18. Программаны гамәлгә ашыру барышында әзерләнгән әдәбиятны бастырып чыгару	ТР МҺФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	еллык басмалар саны, берәмлек	3	0	3	3	3	3	3	3	3	0	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	
2.19. Татар әдәбиятының сайланма әсәрләрен рус һәм инглиз телләрендә; Татарстанның рус телле язучылары әсәрләрен татар һәм рус телләрендә; Татарстан Республикасынан читтә яшәүче татар язучылары әсәрләрен әзерләү һәм бастырып чыгару	Татмедиа, ТР ММ, ТР ФА	2023 – 2030 еллар	китаплар саны, берәмлек	8	8	8	8	8	8	8	8	8	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)								
Барысы													8,751	15,484	14,352	16,084	16,552	16,084	15,052	15,684	
Барлыгы													118,043								
3. Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләрен тигез хокуклы яшәшенә ярдәм күрсәтү																					
3.1. Татарстан Республикасында теле- һәм радиоташыруларны Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә гамәлгә ашыру	Татмедиа, республика, шәһәр, район телерадиокомпанияләре (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	Татарстан Республикасындагы ташыруларның гомуми күләмдә рус һәм татар телләрендәге ташырулар өлеше, процент	73/25	73/25	73/25	73/25	73/25	73/25	73/25	73/25	73/25	73/25	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.2. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш башкаруны алып бару	ТБХО, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	ТР дәүләт телләрендә билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылган норматив хокукый актлар өлеше, процент	100	100	100	100	100	100	100	100	100	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)								
			органнарының (оешмала-	100	100	100	100	100	100	100	100	100	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
			рның) татар те- ленде кер- гән мөрә- жәгать- ләренә эш башка- руындагы татар те- ленде башка- рылган доку- ментлар өлеше, процент																	
3.3. Татарстан Респуб- ликасы дәүләт тел- ләрендә тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чара- ларын рәсмиләштерү	ТР Транс- порт ми- нистр- лыгы, ТР Цифра министр- лыгы, ТР МһФМ, ТР ММ, ТР Сәламәтле к саклау министр- лыгы, ТР Сәнәгать һәм сәүдә министр- лыгы, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	мәгълү- матның гомуми күләменә карата ике дәүләт теленде язылган эчке һәм тышкы визуаль мәгълүмат чаралары өлеше, процент	60	100	100	100	100	100	100	100	100	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.4. Татарстан Респуб- ликасы дәүләт тел- ләрендә юл күрсәткечләрен рәсмиләштерү	ТР Транс- порт ми- нистр- лыгы, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	Татарстан Республи- касының ике дәүләт теленде урнашты- рыла торган юл күрсәткечл әре саны, берәмлек	250	250	250	250	250	250	250	250	250	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.5. Татарстан Респуб-	ТР Транс-	2023 –	жәмәгать	85	85	85	85	85	85	85	85	85	ТР бюджеты							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
ликасының ике дәүләт телендә шәһәр транспортында халыкка мәгълүмати хезмәт күрсәтүне оештыру	порт министрлыгы, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2030 еллар	транспортының гомуи санында Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә автоинформаторлар тарафыннан тәэмин ителгән шәһәр элемтәсенә жәмәгать транспорты өлеше, процент										(РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.6. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә урам күрсәткечләрен рәсмиләштерү	жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	урам күрсәткечләренә гомуи санында ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән урам күрсәткечләре өлеше, процент	75	80	82	84	86	88	90	92	94	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.7. Тимер юл һәм елга вокзаллары, автовокзаллар һәм аэропортлар территорияләрендә һәм урыннарында халыкка Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә мәгълүмати хезмәт күрсәтүне оештыру	ТР ТМ, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	Тимер юл һәм елга вокзаллары, автовокзаллар һәм аэропортлар территорияләренә һәм урыннарының халыкка Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә мәгълүмати хезмәт күрсәтүне оештыру	50	60	65	70	75	80	85	90	95	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
			касының ике дәүләт телендә мөғълүмәти хезмәт күрсәтү белән тәмин ителеше өлеше, процент																		
3.8. Татарстан Республикасында чыгарыла торган продукцияне Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә этикеткалар, ярлыклар, тәгълимамәләр белән тәмин итүдә булышлык күрсәтү	ТР Авыл хужалыгы министрлыгы, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	Татарстан Республикасында эшләп чыгарыла торган продукциянең гомуми күләмендә этикеткалары, ярлыклары, тәгълимамәләре Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә булган продукция өлеше, процент	72	73	74	75	76	77	78	79	80	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)								
3.9. Сәүдә хезмәткәрләре тарафыннан халыкка Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә хезмәт күрсәтү	ТР Сәнгать министрлыгы, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә халыкка хезмәт күрсәтү өлеше, процент	98	98	98	98	98	98	98	98	98	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)								
3.10. Хезмәт күрсәтү өлкәсе предприятиеләрендә Татарстан Республикасының ике	ТР ЧСМ, хезмәт күрсәтү өлкәсе	2023 – 2030 еллар	Татарстан Республикасының ике дәүләт	95	97	98	98	98	98	98	98	98	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
дәүләт телендә белешмә мәгълүмат булуны тәэмин итү	предприятияләре, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)		телендә белешмә мәгълүмат өлеше, процент																	
3.11. Россия Федерациясе халыклары вәкилләре күпләп яши торган урыннарда күрсәткеләрнең, элмә такталарның язылышын Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә һәм жирле халыкның туган телендә тәэмин итү	ТР ТМ, жирле үзидарә органнары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	Татарстан Республикасы дәүләт телләрендәге һәм жирле халыкның туган телендәге күрсәткеләр, элмә такталар белән тәэмин ителү, процент	70	74	76	78	80	80	80	80	80	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.12. Гражданның татар телендә түләүсез юридик ярдәм алуга хокукларын гәмәлгә ашыру өчен шартлар тудыру	ТР Юстиция министрлыгы, югары белем бирүче мәгариф оешмалары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	татар телендә мөрәҗәгать иткән гражданның мөрәҗәгатьләренә татар телендә күрсәтелгән хезмәтләр өлеше, процент	100	100	100	100	100	100	100	100	100	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
3.13. Россия Федерациясе һәм дөньякүләм төбәкләрендә татар белем бирү-мәдәният үзәкләре челтәрен оештыру һәм аларны уку-укыту һәм матур татар әдәбияты белән оештыру-методик ярдәм күрсәтү, үзәкләр каршында халык өчен татар телен өйрәнү курсларын оештыру	ТР МһФМ, ТР МУИ (киләшү буенча), ТР ММ, ТР вәкилләкләре, югары белем бирүче мәгариф оешмалары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	яңа ачыла торган үзәкләр саны	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0,983	0,983	0,983	0,983	0,983	0,983	0,983	0,983
			Россия Федерациясе һәм дөньякүләм төбәкләрендә оештыру-методик яктан ярдәм ителә	13	14	15	16	17	18	19	20	21	2,05	2,197	2,343	2,49	2,636	2,783	2,929	3,076

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
сыйныфлар өчен «Туган (татар) тел», «Туган телдә әдәби уку», «Туган әдәбият» предметлары буенча дәресләрнең презентациясе, укыту һәм методик эсбаплар, дидактик материаллар жъынтклары һ.б.)	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча)		продуктлар саны, берәмлек / күләм, т.б./ тираж берәмлек / эшләнелгән слайдлар саны, берәмлек	-	-	1/6/ 25/ 200	1/6/ 25/ 200	1/6/ 25/ 200	1/6/ 25/ 200	1/6/ 25/ 200	1/6/ 25/ 200	1/6/ 25/ 200	-	0,444	0,444	0,444	0,444	0,444	0,444	0,444
4.4. Югары уку йортлары студентлары өчен татар телендә табигый-фәнни һәм гуманитар цикллар буенча укыту-методик комплекслар әзерләү	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча), югары белем бирүче мәгариф оешмалары (килешү буенча)	2024, 2026, 2028 еллар	комплекслар әзерләнган һәм бирелгән дисциплиналар саны, берәмлек	-	-	3	-	3	-	3	-	-	-	1,191	-	1,191	-	1,191	-	-
4.5. Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының күпмилләтле сыйныфлары өчен УМКның басма формасы белән тәэмин итү	ТР МһФМ, ТР ММ, ТХА (килешү буенча)	2023 – 2030 еллар	ел саен эшләнә һәм бастырылып чыгарыла торган методик кулланмалар саны, берәмлек	-	2	2	2	2	2	2	2	2	0,182	0,182	0,182	0,182	0,182	0,182	0,182	0,182
4.6. Туган (татар) тел һәм әдәбият укытучылары өчен «Туган (татар) телен һәм әдәбиятын укытуның актуаль мәсьәләләре» фәнни-методик семинарларын оештыру һәм үткөрү	ТР МһФМ, ТР ФА (килешү буенча), ТР МУИ (килешү буенча), югары белем бирүче мәгариф оешмалары (килешү буенча)	2023 – 2030 еллар	оештырылган семинарлар саны	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
4.7. Гомуми белем бирү оешмаларының, шул исәптән рус теле һәм мәдәнияте тирәнтен	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча).	2023 – 2030 еллар	үткәрелгән семинарлар саны, берәмлек	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
курсәту																				
4.32. Массакүләм мәгълүмат чараларында һәм «Интернет» челтәрендә дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы халыкларының башка телләрен үстерү һәм аларның яшәеше мәсьәләләрен ягырту буенча медиа-проектларны гамәлгә ашыруга грантлар биру	ТР ЦМ, Татмедиа	2023 – 2030 еллар	ел саен үткәрелә торган грант конкурслары саны, берәмлек	5	3	3	3	3	3	3	3	3	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
4.33. Иجتимагый оешмаларның Татарстан Республикасында күпләп яши торган халыклар телләрен саклау һәм үстерү буенча инициативаларына ярдәм күрсәтүгә грантлар биру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2025 – 2030 еллар	ел саен үткәрелә торган грант конкурслары саны, берәмлек	-	-	-	5	5	5	5	5	5	-	-	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
4.34. Яшьләрен Татарстан Республикасы халыклары телләрен саклау һәм үстерү буенча инициативаларына ярдәм күрсәтүгә грантлар биру	ТР ЯЭМ	2023 – 2030 еллар	субсидия алган СҮО ККО саны, берәмлек	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
4.35. Шөһәр татар һәм рус мәдәни-ял итү мохитен булдыру инициативаларына ярдәм күрсәтүгә грантлар биру	ТР ММ	2023 – 2030 еллар	ел саен үткәрелә торган грант конкурслары саны, берәмлек	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
4.36. Белем биру оешмаларының Татарстан Республикасынан читтә татар телен саклау һәм үстерү буенча инициативаларына ярдәм күрсәтүгә грантлар биру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча), БТК (киләшү буенча)	2025 – 2030 еллар	ел саен үткәрелә торган грант конкурслары саны, берәмлек	-	-	-	5	5	5	5	5	5	-	-	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
4.37. «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасының дәүләт телләрен популярлаштыру буенча республика конкурсын үткөрү	Татмедиа	2023 – 2030 еллар	ел саен конкурста катнашучылар саны, кеше	20	20	20	20	20	20	20	20	20	0,631	0,207	0,207	0,207	0,207	0,207	0,207	0,207
Барысы													45,018	47,610	46,419	49,358	48,167	48,258	46,467	46,867

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
штыру һәм үткәру																				
5.19. Мәктәп укучыларының «Аксаков укучылары» фәнни-тикшеренү һәм ижади эшләр конкурсын оештыру һәм үткәру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашучылар саны, кеше	300	300	300	300	300	300	300	300	300	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
5.20. Мәктәп укучыларының «Раштуа укучылары» фәнни-тикшеренү конференциясен оештыру һәм үткәру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашучылар саны, кеше	300	300	300	300	300	300	300	300	300	0,198	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
5.21. Мәктәп укучыларының «Онегин укучылары» фәнни-тикшеренү конференциясен оештыру һәм үткәру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашучылар саны, кеше	300	300	300	300	300	300	300	300	300	0,195	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
5.22. Мәктәп укучыларының Л.Н.Толстой исемдәге республика фәнни-гамәли конференциясен оештыру һәм үткәру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашучылар саны, кеше	300	300	300	300	300	300	300	300	300	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
5.23. «В.А.Богородицкий һәм хәзерге заман лингвистикасы» халыкара фәнни конференциясен оештыру һәм үткәру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча), югары белем бирүче мәгариф оешмалары (киләшү буенча)	2024, 2026, 2028, 2030 еллар	катнашучылар саны, кеше / Татарстан Республикасында катнашкан югары уку йортлары өлеше, процент	150	-	150/25	-	150/30	-	150/35	-	150/40	-	0,40	-	0,40	-	0,40	-	0,40
5.24. «Халыкара Бодуэн де Куртене укучылары» фәнни конференциясен оештыру һәм үткәру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча), югары белем бирүче мәгариф оешмалары (киләшү буенча)	2023, 2025, 2027, 2029 еллар	катнашучылар саны, кеше / Татарстан Республикасында катнашкан югары уку йортлары өлеше, процент	150	0	-	150/35	-	150/35	-	150/35	-	0,00	-	0,40	-	0,40	-	0,40	-
5.25. «Г.Р. Державин һәм мәдәниятләр диалектикасы» халыкара	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү	2024, 2026, 2028,	катнашучылар саны, кеше	150	-	200/30	-	200/40	-	200/50	-	200/60	-	0,4	-	0,4	-	0,4	-	0,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	диалог үзгө» ТЯИО																			
5.31. Туган телләр һәм якшәмбе мәктәпләре укытучыларының бөтөнроссия конкурсын оештыру һәм үткөрү	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча), БТК (килешү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашу-чылар саны, кеше	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0,690	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
5.32. Якшәмбе мәктәпләренең һәм этно-мәдәни компонентлы белем бирү мәктәпләренең республика слетын оештыру һәм үткөрү	ТР МһФМ, ТР РОУ (килешү буенча)	2024, 2026, 2028, 2030 еллар	республика слетында катнашкан укучылар һәм педагоглар саны, кеше	-	-	200	-	200	-	200	-	200	-	1,00	-	1,00	-	1,00	-	1,00
5.33. Күпмилләтле якшәмбе мәктәпләре һәм этно-мәдәни компонентлы белем бирү мәктәпләре укучылары фестивале	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча), ТХДИ	2023, 2025, 2027, 2029 еллар	фестивальдә катнашу-чылар саны, кеше	-	450	-	450	-	450	-	450	-	1,00	-	1,00	-	1,00	-	1,00	-
5.34. «Яковлев укулары» төбәкара фәнни-гамәли конференциясе	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашу-чылар саны, кеше	200	200	200	200	200	200	200	200	200	0,174	0,174	0,174	0,174	0,174	0,174	0,174	0,174
5.35. Мәктәп укучыларының «Аталан» милли-белем бирү форумын оештыру һәм үткөрү	ТР МһФМ, ТХА (килешү буенча), иҗтима-гый оешмалар (килешү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашу-чылар саны, кеше	200	300	300	300	300	300	300	300	300	0,374	0,374	0,374	0,374	0,374	0,374	0,374	0,374
5.36. Россия Федерациясе халыклары телләрендә укучыларның тикшеренү конференциясен үткөрү	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча), ТХА (килешү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашу-чылар саны, кеше	250	250	250	250	250	250	250	250	250	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
5.37. «Татарстан Республикасында Идел бие халыкларының туган телләрен өйрөнү һәм туган телләрендә укыту» конференциясен үткөрү	ТР МһФМ, ТР МУИ (килешү буенча), ТХА (килешү буенча)	2024, 2026, 2028, 2030 еллар	катнашу-чылар саны, кеше	-	-	150	-	150	-	150	-	150	-	0,2	-	0,2	-	0,2	-	0,2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
5.38. Студентлар, аспирантлар һәм яшь галимнәрнең ел саен Татарстан Республикасындагы традицияләргә һәм хәзерге заман тел везгыятенә багышланган фәнни-тикшеренү эшләре конкурсларын үткөрү	ТР МнФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча), югары белем бирүче мәгариф оешмалары (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	катнашучылар саны, кеше / Татарстан Республикасында катнашкан югары уку йортлары өлеше, процент	150	0	200/50	200/50	200/50	200/50	200/50	200/50	200/50	0,00	0,292	0,292	0,292	0,292	0,292	0,292	0,292
5.39. Халыкара туган тел көнен оештыру һәм үткөрү	ТР МнФМ, ТР ММ, югары һәм урта һөнәри белем бирүче мәгариф оешмалары (киләшү буенча), ТР муниципаль берәмлекләре (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	үткәрелгән чаралар саны	300	300	300	300	300	300	300	300	300	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
Барысы													27,695	32,436	30,887	32,494	30,887	32,997	30,887	32,997
Барлыгы													251,280							
6. Интернет кинлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм массакүләм мәгълүмат чараларында туган телләргә популярлаштыру																				
6.1. Массакүләм мәгълүмат чаралары аша халыкка Программа чараларын үтәү барышы турында даими мәгълүмат житкерү	Татмедиа	2023 – 2030 еллар	массакүләм мәгълүмат чараларында программаларны гамәлгә ашыру һәм үтәү барышы турында басмалар саны, берәмлек	500	500	500	500	500	500	500	500	500	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
6.2. Татарстан Республикасы халыклары тел-	Татмедиа	2023 – 2030	ММЧнда басмалар	500	500	500	500	500	500	500	500	500	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
радиоташырулар циклын эшләү һәм трансляцияләү	ТР МҮИ (киләшү буенча)	2030 еллар	программалар саны, берәмлек																	
6.14. Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның тарихы, мәданияте һәм традицияләре турында кино- һәм видеофильмнар эшләү һәм трансляцияләү	ТР ММ, ККО (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	ел саен тәкъдим ителә торган кино-һәм видеопродукция саны, берәмлек	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
6.15. ТР муниципаль берәмлекләренә белем бирү оешмалары укучылары өчен Татарстан Республикасы театрларының күчмә куелышлары	ТР ММ, ТР МһФМ	2023 – 2030 еллар	жәлеп ителгән театрлар саны, берәмлек / бер елга куюлар саны, берәмлек / балаларны колачлау, кеше	0	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	4/15/ 8 000	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50
6.16. Татар телендә балалар өчен кыска метражлы фильмнар булдыру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	ел саен тәкъдим ителә торган кинопродукция саны, берәмлек	-	0	1	1	1	1	1	1	1	0,00	0,86	0,86	0,86	0,86	0,86	0,86	0,86
			хронометраж, минут	-	00	20	20	20	20	20	20	20	20							
6.17. «Халкыбыз мирасы» анимацион фильмнар циклын булдыру	ТР МһФМ, ТР МҮИ (киләшү буенча)	2023 – 2030 еллар	эшләнгән программа продуктлары саны, берәмлек	-	0	2	2	1	1	1	1	1	0,00	0,839	0,839	0,652	0,652	0,652	0,652	0,652
			хронометраж, минут	-	0	30	30	15	15	15	15	15								
6.18. Татарстан Республикасы халкы, оешмалары һәм ведомстволары ихтияжлары өчен русча-татарча машина тәржемәчесе	ТР ФА, ГСИ	2023 – 2030 еллар	мәгълүматларның киңәйтелгән тест базасында русча-татарча	25	26	27	27,5	28	28,5	29	29,5	30	5,108	4,60	4,30	4,00	3,70	3,50	3,30	3,10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
6.21. Татарстан халыклары ассамблеясе, Татарстан халыклары Дуслыгы Йортының һәм 35 бүлекчәнен (ярдәмче доменның) мәгълүмат-ресурс порталы контентын Татарстан Республикасы халыклары телләрендә даими тулыландырып тору һәм аларга техник ярдәм күрсәтү	ТР ММ, ТХДЙ	2023 – 2030 еллар	мәгълүмат-ресурс порталына керүләр саны, берәмлек	63 000	31 000	31 000	31 000	31 000	31 000	31 000	31 000	31 000	0,814	0,814	0,814	0,814	0,814	0,814	0,814	0,814
6.22. Республика муниципаль кинотеатрларында һәм киножайланмаларында Татарстан Республикасы кинематографистлары төшергән кинофильмнарны прокатка биру һәм күрсәтү	ТР ММ	2023 – 2030 еллар	прокатның гомуми күләмендә милли фильмнар өлеше, процент	40	40	40	40	40	40	40	40	40	ТР бюджеты (РБХОның төп эшчәнлегә)							
Барысы													23,306	27,851	27,351	26,664	26,164	25,764	25,364	24,964
Барлыгы													207,428							
Программа буенча барысы													110,991	132,412	126,533	132,424	131,087	131,220	125,880	130,422
Программа буенча барлыгы													1 020,969							

Файдаланылган кыскартылмалар исемлегә:

а.л. - авторлык бите;

ТР ФА – «Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе» дәүләт фәнни бюджет учреждениесе;

ТХА – «Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халыклар вәкилләре ассамблеясе» төбәк иҗтимагый оешмасы;

БТК – «Бөгендөнья татар конгрессы» халыкара иҗтимагый берләшмәләр берлегенең башкарма комитеты;

«Идел» ЯУ ДБУ – «Идел» яшьләр үзәге дәүләт бюджет учреждениесе;

Сәләтле балалар өчен гуманитар гимназия-интернаты – «Сәләтле балалар өчен гуманитар гимназия-интернаты» дәүләт автоном гомуми белем биру учреждениесе;

ТХДЙ – «Татарстан халыклары Дуслыгы йорты» дәүләт бюджет учреждениесе;

МББО – мәктәпкәчә белем биру оешмалары;

Ш.Мәржани исемдәге Тарих институты – «Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенә Ш.Ибраһимов Мәржани исемдәге Тарих институты» дәүләт бюджет учреждениесе;

ТР МҮИ – «Татарстан Республикасының Мәгарифне үстерү институты» өстәмә һөнәр белем биру дәүләт автоном мәгариф учреждениесе;

ГСИ – «Гамәли семиотика институты» «Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе» дәүләт фәнни бюджет учреждениесенә аерымланган структур бүлекчәсе;

ТӘСИ – «Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенә Г.Ибраһимов исемдәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты» «Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе» дәүләт фәнни бюджет учреждениесенә аерымланган структур бүлекчәсе;

КФУ – «Казан (Идел буе) федераль университеты» югары белем биру федераль дәүләт автоном мәгариф учреждениесе;

ТР Сәләмәтлек саклау министрлыгы – Татарстан Республикасы Сәләмәтлек саклау министрлыгы;

ТР ММ – Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы;

ТР ЯЭМ – Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре министрлыгы;

ТР МһФМ – Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы;

ТР Сәнгать һәм сәүдә министрлыгы – Татарстан Республикасы Сәнгать һәм сәүдә министрлыгы;

ТР Цифра министрлыгы – Татарстан Республикасы Дәүләт идарәсен цифрлы нигездә үстерү, мәгълүмат технологияләре һәм элемтә министрлыгы;

ТР Авыл хужалыгы министрлыгы – Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы;

ТР Транспорт министрлыгы – Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгы;

ТР Юстиция министрлыгы – Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы;

ТР МК – «Татарстан Республикасы Милли китапханәсе» Татарстан Республикасы дәүләт бюджет мәдәният учреждениесе;

ККО – коммерциягә карамаган оешмалар;

НПА – норматив хокукый акт;

т.б. – табак бит;

ПТ – программа тәэминаты;

Программа – Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрөнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2020 ел, 10 сентябрь, 821 нче карары белән расланган «2023 – 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрөнү һәм үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасы;

РБХО – республика башкарма хакимият органнары;

«ТР Ижади яшьләр академиясе» ТИО – «Татарстан Республикасының Ижади яшьләр академиясе» төбәк ижтимагый оешмасы;

ТР – Татарстан Республикасы;

ТР «Мәдәниятләр һәм диалог үзәге» ТЯИО – Татарстан Республикасының «Мәдәниятләр һәм диалог үзәге» төбәк яшьләр ижтимагый оешмасы;

РММБ – «Татарстан Республикасының Рус милли-мәдәни берләшмәсе» төбәк ижтимагый оешмасы;

ТР РОЦ – Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының «Республика олимпиада үзәге» дәүләт автоном мәгариф учреждениесе;

ТМУРҮ – «Традицион мәдәниятне үстерү республика үзәге» дәүләт бюджет учреждениесе;

РФ - Россия Федерациясе;

ММЧ – массакүләм мәгълүмат чаралары;

СО ККО – социаль ориентирлашкан коммерциягә карамаган оешмалар;

Татмедиа – Республика «Татмедиа» матбугат һәм массакүләм коммуникацияләр агентлыгы;

ТКН – «Татарстан китап нәшрияты» Татарстан Республикасы дәүләт унитар предприятиеһе;

«Сәләт» ТРЯИФ – «Сәләт» Татарстан республика яшьләр ижтимагый фонды;

УУМК – уку-укыту-методик комплекты;

Ассугасу – дәрәжә классификацияләнгән объектлар өлеше;

BLEU – Bilingual Evaluation Understudy;

MOS – Mean Opinion Score.
